

ODO DE SOLIACO

PARISIENSIS EPISCOPUS

NOTITIA

(*Gallia Christiana*, nov. edit., t. VII, col. 78)

Post decessum Mauriti episcopi, si Radulfo ab-
 bati Coggeshalensis monasterii in Chronico Angli-
 cano fides (1), ab universo clero et populo, rege
 annuente, episcopus electus est Petrus, cantor Ec-
 clesiae Parisiensis, qui pontificatus honorem, ne ab
 altiori gradu gravior fieret casus, recusavit. Is au-
 tem omnium fere scriptorum illius aetatis litteris
 commendatus, natus est Parisiis, vel Remis ex Ra-
 dulfo. Ad litteras ephebus mentem appulit, quas
 factus supra aetatem doctus, in Academia Parisiensi
 cum magna laude palam professus est; sed quod
 eximium ejus animi ornamentum fuit, antiquorum
 vindex morum, severiorisque disciplinae diligentis-
 simus fuit exactor, quibus cum virtutibus praeful-
 geret, facile Parisiensis Ecclesiae praecentoris hono-
 rificentissimum haec in Ecclesia munus consecutus
 est. Ad Tornacensem cathedram aliquando evoca-
 tus humiliter vocationem declinavit (2). Denique
 post recusatum quoque Parisiensem episcopatum,
 auctore Radulfo, cum a Willelmo Remensi archi-
 episcopo cleroque et civibus rogatus, ut decaniam
 illius Ecclesiae susciperet, Parisios ut hanc a capi-
 tulo licentiam impetraret proficisceretur, ad Lon-
 gum Pontem ordinis Cisterciensis monasterium ap-
 pulit, ubi gravi infirmitate decumbens, habitum
 sanctae religionis suscepit, vitamque beato fine
 complevit, cujus corpus e loco in quo sepultum
 fuerat, ad structuram aedificiorum motum, suavis-
 simum exhalavit odorem. Legitur ejus epitaphium
 in claustro monasterii Longi Pontis, in quo mors
 ejus ad XIV Kalend. Junii, anno 1180, consignatur;
 sed recentius est epitaphium. Melius itaque Guil-
 lelmus Nangius, Vincentius Bellovacensis, Alberi-
 cus, et monachus S. Mariani auctor horumce tem-
 porum, ad annum 1197 de Petri obitu loquuntur,
 seu etiam Radulfus ipsius mortem anno 1198 as-
 signat, utpote cujus adhuc mentio est in charta
 Odonis anno 1197. In Necrologio Parisiensi (3) de

eo legitur: VII Kal. Octobris obiit Petrus praecentor
 et diaconus, qui dedit nobis quadraginta libras ad
 emendos redditus. Varia composuit opera, quae in
 diversis bibliothecis adhuc mss. asservantur. Sola
 ejus *Summa*, quae dicitur *Verbum abbreviatum*,
 Montibus impressa fuit anno 1639. Quibusdam nae-
 vis aspersionem ejus doctrinam fuisse volunt. Narrat
 Caesarius Petrum ejusque discipulos hunc in erro-
 rem impegisse, ut crederent panem in eucharistia
 consecratum non esse, nisi etiam vini accederet
 consecratio, et vice versa.

Petro tamen omisso, auctor est Petrus Blesensis
 (*epist.* 126) vacantem per obitum Mauriti Parisien-
 sem cathedram ambiisse multos, inter quos senes
 nonnulli collecta a longo tempore ad emendum epi-
 scopatum pecunia, sacram hanc dignitatem nundi-
 nari non erubuerunt, sed eorum artes elusit capi-
 tulum: elegerunt quippe virum minime cogitantem,
 nedum optantem, sed tam generis claritate quam
 nobilitate morum decoratum, Odonem de Soliaco:
 tres enim celeberrimas juxta ac nobilissimas totius
 orbis Christiani familias consanguinitate attingebat,
 Franciae scilicet et Angliae regum ac comitum Cam-
 paniae. Filius quippe Erchembaldi de Soliaco, ex
 Henrico Stephano Campaniae comite et Adela filia
 Guillelmi regis Angliae in recta linea descendebat,
 quorum filius alter Theobaldus Magnus Campa-
 niensis genuerat Adelam, Ludovico VII Francorum
 regi nuptam. Fratrem quoque habuit Henricum
 Bituricensem archiepiscopum. Odonis vitam et mo-
 res ante episcopatum graphice depinxit epistola ci-
 tata Petrus Blesensis, qui quae ipse viderat, narrat,
 ex quibus pauca haec excerpimus. Parisius militiae
 scholaris tirocinia posuit Odo, at inter exercitia li-
 beralium artium doctrina caelestis meliora ei cha-
 rismata influebat, teste ejus paedagogo Petro de
 Verno, qui Petri Blesensis fuerat discipulus, elee-
 mosynas condiebat lacrymis. Vix pubertatis annos

(1) *Ampliss. collect.*, tom. V, pag. 846.

(2) *Gall. Christ.*, tom. III, col. 214.

(3) *Hist. Eccles. Paris.*, t. II, pag. 214.

adeptus, Romam petiit, quo tempore Gregorius VIII A successit Urbano, ubi vidit Petrus Blesensis honorem a papa ei exhiberi non multo inferiorem episcoporum reverentia. Cum vas suum in sanctificatione et honore ab infantia possedisset, insolentiam tamen carnis vigiliis, jejuniis et disciplinis domabat. Uberem reditum quem habebat in Anglia dispersit pauperibus, indeque tres scholares honestos ditavit. Talibus bonis operibus vacans, electus est unanimi Parisiensis capituli consensu, ut qui jam cantor in Ecclesia Bituricensi fructificari cœperat, Parisiis episcopus plus fructuum afferret. Hæc pluribus explicat Petrus Blesensis, et in fine epistolæ de genere regio Odonis, quo regum Galliæ et Angliæ consanguineus erat, quædam subdit, quæ fuse explicat Petrus Gussanvillæus in notis; neuter autem Odonem canonicum regularem, ut Victorini volunt, tradit. Porro electus vocatur Odo in litteris Amelinæ, Calensis abbatissæ, datis anno 1196, in quibus ipsum, decanum, cantorem Parisiensem et priorem S. Martini arbitros instituit controversiæ quæ Mauriti tempore orta fuerat inter Ecclesiam Parisiensem et monasterium Calense super libertate et exemptione monasterii Calensis ab Ecclesia Parisiensi et jurisdictione episcopi et archidiaconi (4). Seipse adhuc electum nuncupat Odo in sententia ab ipso et arbitris lata inter idem monasterium et archidiaconum, anno 1197 (5). Hoc ipso anno, episcopatus primo, subscripsit chartæ cessionis Petri de Donjon militis factæ Ecclesiæ Parisiensi apud Jardum in curia reginæ Francorum Adelæ. Eodem Victorinis concessit annualia semipræbendarum Ecclesiæ Parisiensis (6). Dedicavit renovatam post incendium S. Petri Latiniacensis basilicam. Institutus anno 1198 ordo SS. Trinitatis, cujus fundatores Felix et Joannes ab Innocentio III ad Odonem Parisiensem episc. missi, cujus consiliis adjutus Joannes Regulam scripsit, quam nonnullis adjectis approbavit summus pontifex anno exeunte. Eodem per totam Galliam auctoritate apostolica publice prædicabat Fulco Parisiensis presbyter (7), cujus ad sermones innumeri confluebant populi totaque patria in melius mutata est.

Vigebat tunc temporis in Ecclesia Parisiensi D prava quædam consuetudo, sive profana festivitas (8), quam stulti ejus inventores festum fatuorum nominabant, quæ in Kalendis Januariis celebrabatur, in qua innumerabiles abominationes et nefandæ enormitates, ut ipse Odo loquitur, a laicis, et, horrendum dictu! ab ipsis clericis in ecclesia ad gradus altaris inter missarum solemnias et divinas laudes, turpiter et scandalose committebantur. Inoleverat jam diu inveterata illa consuetudo in multis Ecclesiis, contra quam acriter insurrexe-

rant Patrès et concilia, nec tamen abolere poterant. Hanc ergo nefandam festivitatem ab Ecclesia sua extirpare cum suscepisset Odo, Petri sanctæ sedis apostolicæ legati auctoritate fretus, decretum edidit anno 1198 quo non solum abominabilem illam festivitatem prorsus interdixit, verum ipsius loco festum Circumcisionis Domini solemniter celebrari præcepit. Neque tamen his decretis profana illa festa, de quibus consule Cangii Glossarium ad vocem *Kalendæ*, sublata sunt et antiquata, cum eorum nonnullis in Ecclesiis superiori fere sæculo superessent adhuc vestigia. Jus dixit eodem anno Odo pro canonicis Sancti Victoris, qui litigabant pro justitia domorum et terrarum suarum cum Guidone domino Villaribelli. Discordantes quoque monachos Compendienses et canonicos Sancti Clementis ejusdem urbis composuit cum Hugone abbate S. Dionysii et Petro de Corbolio. Anno 1199, episcopatus secundo, dedit ad hostisias et ad censum terram de Marna, ea lege ut homines ad curiam episcopi apud S. Clodoaldum venirent. S. quoque Stephani Ecclesiæ Bituricensis patroni, in cujus gremio ab ineunte nutritus fuerat ætate, festum, in quo non minora patrabantur, quam in die Circumcisionis, magnis Ecclesiæ solemnitatibus annumeravit, clericisque et canonicis tam pro festo sancti Stephani quam Circumcisionis de mensa episcopali stipendia assignavit anno eodem episcopatus tertio.

Bullam accepit ab Innocentio III, in Idus Novemb., indictione secunda, pontificatus secundo, omnia privilegia episcopi ad normam decessorum suorum recensente et confirmante. Scripsit eidem summus pontifex epistolam quæ est 4 libri 1, ut qua valebat apud Philippum Augustum auctoritate et gratia eum sapientibus monitis induceret ad recipiendam Ingeburgem rejecta Agnete. Interdicti in regem Philippum et regnum hanc ob rem decreti observantissimus Odo e sede sua a militibus regis ejectus (9), pedes ire compulsus est, equis et man-ticis ac rebus suis omnibus spoliatus: at solvto postea interdicto, ob injuriam Odoni illatam rex illum exemit anno 1200, quandiu vixerit, ab omni exercitu et equitatione, quam regi ad bellum proficiscenti subministrare tenebantur episcopi.

D Circa id tempus cum Octaviani sedis apostolicæ legati visendi causa ad domum Genovesanam venisset (10), ibique cum eo mensæ accumbere vellet, ortus inde tumultus non sedatur, nisi datis ab Octaviano litteris, quibus significabat nullum propterea detrimentum libertati ecclesiæ S. Genovesæ accessurum. Eo quoque tempore moniales Campellæ, utpote incorrigibiles, ad monasterium S. Faræ tum sicuti est hodie reformatum traduxit Odo, harumque in locum duodecim canonicos sæ-

(4) *Hist. Ecclesiæ Paris.*, tom. II, pag. 214.

(5) *Ibidem.*

(6) *Ibidem*, pag. 292.

(7) *Spicil.*, tom. IX, pag. 520.

(8) *Hist. Ecclesiæ Paris.*, tom. II, pag. 216.

(9) *Spicileg.*, tom. IX, p. 529.

(10) *Hist. Eccles. Paris.*, t. II, pag. 280.

culares subrogavit. Bituricensis archiep. electioni A accersitus a clero ejusdem Ecclesiæ, unde ad pontificalem apicem assumptus fuerat, adfuit anno eodem, ubi electus ut quem vellet archiepiscopum diceret, Guillelmum Caroliloci abbatem elegit die 23 Novemb. Pontificatus ejus annus iv componitur cum anno Incarnationis 1200 in chartulario sancti Evurtii Aurelianensis. Donationem factam a Guidone de Levis fratribus de nemore Guidonis confirmavit, eosque a decimis liberos declaravit anno 1201, episcopatus quarto. Una cum Petro archiepiscopo Senonensi anno eodem ex pluribus variisque leprosorum domibus duas fecit, alteram Meloduni pro viris, alteram vero Corbolii pro mulieribus, ut honeste omnes viverent (11). Transegit cum abbate S. Maglorii pro tonleio, cujus loco assignavit ei abbas 30 solidos. Thomas de Brueriis cessit ei post mortem jus omne quod habebat in capellam de Pleisseis. Ab Innocentio deputatus est x Kal. Junii, pontificatus quarto, cum abbate Latiniacensi, ut a clericis Resbacensibus obedientia et honor debitus Anselmo Meldensi episcopo exhiberentur. Approbatam jam ab eodem pontifice prolem a Philippo ex Agnete susceptam, datis mense Januario litteris legitimam approbavit. Quæ ab initio episcopatus Odonis magnis partium animis agitata fuerat (12), exeunte anno eodem causa inter Odonem et Joannem abbatem S. Genovefæ super possessione juris parochialis Sancti Stephani de Monte, ad votum episcopi terminata fuit ix Kalendas Januarii (13), Innocentii pontificis anno iv, cujus sententiam, qua interdictum in burgum S. Genovefæ, institutioque et destitutio capellani de Monte episcopo interdicitur, cætera vero ad jus parochiale pertinentia confirmantur, Genovefanis significarunt delegati anno 1201, mense Martio. Insequenti, episcopus et abbas ne lites postea recrudescerent, compositionem fecerunt mense Junio (14), qua jus omne parochiale penes episcopum stetit, cui cessit abbas capellam S. Genovefæ de Ardentibus, præbendamque et vicariam in Ecclesia Parisiensi. Hanc compositionem summi pontificis nomine approbavit Helias abbas S. Columbæ Senonensis (15), mense Januario 1202, et ipse summus pontifex vii Kalendas Aprilis, pontificatus vi. Hac autem facta compositione, Theobaldus canonicus S. Genovefæ curam animarum parochiæ de Monte suscepit ab Odone anno 1202, mense Junio, episcopatus quinto.

Fecit eodem anno Odo potestatem Victorino abbati amovendi ad libitum presbyteros e parochiis quas habent in diocesi Parisiensi. Capellæ in pa-

rochia Sancti Saturnini de Campiniaco exstruendæ assensum præbuit (16). Scripsit litteras anno 1202, episcopatus sexto, pro fundatione capellæ de Renemolin, cujus capellanus debet esse frater de S. Trinitate, ad institutionem et destitutionem episcopi. Statuta condidit pro capella in domo eleemosynaria de Cruce reginæ (17). Eodem anno, episcopatus sexto, comitissæ Trecensi concessit 120 libras Pruviniensis monetae, quas Th. quondam comes Blesensis dederat in feodum Erchembaldo quondam domino Soliaci, patri ipsius Odonis et Theobaldi nepoti, qui eas comiti Henrico consanguineo suo pro 550 libris Pruviniensis et Meldensis monetae obligaverat. Dissidium habuit Odo hoc anno cum capitulo S. Clodoaldi pro ecclesia quam ædificaverat in loco nemoris de Marna, quod fecerat extirpari, cujus terminandi causa, episcopi se arbitrio commiserunt canonici. Orta inter episcopos Parisiensem et Belvacensem de limitibus utriusque episcopatus in loco de Moinel contentio sopita est, limitibus distinctis metisque positus anno 1202, mense Novembri, in crastino S. Martini (18). Dedit eodem anno chartam de furnis Adæ de Monsterel canonici Parisiensis in Campellis (19). Insequenti, de mandato summi pontificis cœmeterium pro leprosis de Villapetrosa benedicit, episcopatus sexto. Assignavit ecclesiæ de Vanviis parochianos de Yssi sitos in terra S. Petri Latiniacensis in compensationem permutationis cum Genovefanis factæ. Denarios 13 censuales apud S. Clodoaldum permutavit pro hostisia Guillelmi de Moudon. Jussi Innocentio III visitavit mense Maio cœnobium Sancti Medardi, ubi quædam edidit statuta præsentibus Roberto Sancti Germani a Patris, Joanne Sanctæ Genovefæ abbatibus, aliisque multis. Monasterium quoque sancti Maglorii in nativitate sancti Joannis Baptistæ visitavit, nonnullaque pro bono ejus regimine statuit. Ordinavit anno eodem collegia canonicorum suæ diocesis (20), decretaque sancivit pro electione et residentia decani et cantoris S. Germani Antissiodorensis mense Octob. Idem statuit in ecclesiis S. Marcelli et S. Clodoaldi mense Jan. episcopatus septimo (21). Approbavit fundationem capellæ de Cramoel an. 1203, epis. septimo, eodemque anno donatus ab Adamo de Munsterolo canonico Parisiensi decimam de Espieris et quatuor libras Parisienses pro quatuor perpetuis matriculariis sacerdotibus, quos cum tribus laicis Odo tam de suo quam de capituli patrimonio instituit anno 1204, episcopatus septimo, ut ecclesia interdii noctuque ab ecclesiasticis viris contra prædones et irreligiosos custodiretur (22). Cessit eodem anno pro augendis matriculariorum rediti-

(11) *Hist. Eccles. Paris.*, t. II, pag. 220.

(12) *Petr. Bles.*, pag. 794 et 795.

(13) *Hist. Eccles. Paris.*, tom. V, pag. 597.

(14) *Hist. Eccles. Paris.*, tom. II, pag. 153.

(15) *Ibidem*, pag. 281.

(16) *Hist. Sancti Martini a Campis*, p. 489.

(17) *Hist. Ecclesiæ Paris.*, t. III, p. 73.

(18) *Ibidem*, t. II, pag. 221.

(19) *Hist. Sancti Martini a Campis*, p. 198.

(20) *Hist. Eccles. Paris.*, t. II, p. 221.

(21) *Ibidem*, p. 222.

(22) *Petr. Bles.* p. 788.

bus capitulo Parisiensi præbendam et vicariam, A quam facta compositione ipsi contulerant Genovefani (23).

Multa etiam alia Ecclesiæ Parisiensi bona contulit, quorum intuitu capitulum anniversarium ei assignavit (24), pro quo ipse 60 solidos Parisienses apud Brunellum largitus est, et clericis chori 40 libras Parisienses ad reditus rei gratia comparandos an. 1204, episcopatus octavo. Concessit eodem abbatæ Autonii Parisiensis easdem immunitates, quibus cæteræ Cisterciensis ordinis abbatæ gaudent (25). Decimam de Soiseio pro 30 libris Parisiensibus emit anno 1204, mense Junio, a Guipone de Caprosia. Mense eodem donavit capellam S. Nicolai monialibus de Footel ad opus infirmariæ. Capellaniam a Guiberto fundatam, a se vero dotatam pro anniversario H. Bituricensis archiepiscopi fratris sui instituit in capella sua de S. Clodoaldo, episcopatus octavo. Approbavit eodem aliquot arpennos terræ presbyterio Capellæ prope Parisios faciendæ concessos. Fundatam Sancti Honorati ecclesiam confirmavit (26). Fecit potestatem Guidoni de Caprosia extruendæ ecclesiæ et dotandæ in vico de Lois, et capellæ in vico de Meencourt (27). Donatum excepit a Guillelmo de Firmitate feodum *en Port-rois*, ad instituendas ibi moniales (28). Anno 1205, episcopatus octavo, canonicorum S. Marcelli residentiam ad rectam lineam ordinavit (29). Collegium quoque canonicorum de Campellis emendavit, cujus præbendas ad augendum Dei servitium ex undecim viginti duas fecit (30), quod a summo pontifice statutum jam fuerat III Kal. Januarii, pontificatus VII. Emit decimam de Orceaco et de Mauestor a Burchardo de Orceaco (31). Guidoni Fossatensi abbati recognovit nullum præjudicium monasterio oriturum ob pontem quem in portu qui dicitur *Olins* fieri permittebat abbas. Cessit monachis de Diogilo jus parochiale vallis Derlandi anno 1203, qui vicissim episcopo cesserunt quod anno 1205, episcopatus nono, assignavit ecclesiæ sanctæ Genovefæ, unum modium bladi infra festum Omnium Sanctorum in grangia eorum de Gonessa. Confirmavit anno eodem legata ecclesiis Parisiensibus a Malcione regis camerario (32). Primus auctor monasterii Portus regii merito censendus est Odo (33), quippe qui cum Mathilde de Garlanda uxore Matthæi de Marliaco e diversis donationibus præsertim a Monmorenciaca familia factis hoc fundavit cœnobium pro virginibus, anno 1206, quod sicut et abbatiam Sancti Antonii eodem anno A. abbati Cisterciensi ordinanda tradi-

dit (34). In chartulario Calensi morticinii jus pro decimis de Pompona concessisse legitur mense Aprili. Ejus curis et opera ad metropolitanam Turonum sedem hoc anno evocatus est Gaufridus de Landa archidiaconus Parisiensis.

Tanta aquarum diluvies mense Decembri facta est, quanta nusquam visa aut audita Parisiis fuerat: Odo itaque solemnem ad B. Genovefam indixit supplicationem, cujus ad majorem basilicam delatis reliquiis imminutæ sunt aquæ. Mense eodem Matthæus comes Bellimontis concessit Odoni locum in quo sanctus Dionysius carcere detentus ferebatur, qui dicebatur capella S. Catharinæ, haud longe ab ecclesia S. Dionysii de Carcere situm, ea lege ut comes unum, Odo vero duos sacerdotes ibi instituerent, quod concessit Odo, qui inibi capellam solemniorem erexit, quatuorque capellanos in ea servituros instituit anno 1207, mense Aug., episcopatus decimo (35); atque hæc sunt initia ecclesiæ Sancti Symphoriani. Instituendus capellanus de Grousiaco committitur Odoni a Guillelmo de Garlanda mense Apr. Astitit mense Julio elevationi corporis S. Benedicti apud Floriacense monasterium. Ratam habuit mense Augusto ædificatam a Sangermanensibus capellam apud Choisiacum. Contentionem inter capitulum Sancti Germani Antisiodorensis et domum S. Trinitatis exortam mense eodem definiit (36). Festum sancti Bernardi primi Clarevallensis abbatis in Ecclesia Parisiensi datis hanc in rem stipendiis celebrari primus instituit in crastino S. Bartholomæi apostoli (37). Decimas omnium novalium tam faciendorum quam factorum aliis non assignatas in diocesi Parisiensi capitulo concessit (38). Una cum Hugone decano aliisque a sede apostolica deputatis iudicibus ratam habuit compositionem inter monachos Sancti Dionysii et moniales de Footel initam super prioratu de Argentolio VII Kalendas Septembris, eademque die terminata tandem est lis (39) quæ inter episcopum Parisiensem et monachos S. Dionysii inerat pro monasterio Argentoliensi, quod ex iudicum sententia remansit prioratus a S. Dionysio dependens, episcoporum vero et archidiaconorum jurisdictioni subjectus, cujus rei gratia abbas et monachi assignaverunt episcopo sex modios bladi apud Herblaium, quorum unum ad mandatum 50 pauperum singulis annis faciendum assignavit capitulo Odo (40), qui cum maxime necessariam esse cancellarii Ecclesiæ Parisiensis et academici residentiam agnosceret, statutum super ea cum decano et capitulo Parisiensibus confecit anno eodem, quo et Remensi

(23) *Hist. Eccles. Paris.* II p. 225.

(24) *Petr. Bles.* p. 792.

(25) *Hist. Eccles. Paris.*, t. II, pag. 209.

(26) *Ibidem*, t. III, pag. 76.

(27) *Ibidem*, t. II, p. 226.

(28) *Ibidem*, t. II, pag. 225.

(29) *Ibidem*, p. 226.

(30) *Ibidem*, p. 228.

(31) *Ibidem*, p. 230.

(32) *Ibidem*, p. 295.

(33) *Hist. Ecclesiæ Paris.*, p. 225.

(34) *Ibidem*, t. II, p. 209.

(35) *Petr. Bles.*, p. 792.

(36) *Hist. Eccles. Paris.*, t. III, p. 74.

(37) *Petr. Bles.*, p. 789.

(38) *Ibidem*, p. 794.

(39) *Hist. Ecclesiæ Paris.*, t. II, p. 72.

(40) *Petr. Bles.*, p. 790; *Hist. Ecclesiæ Paris.*, t. II, p. 302.

archiepiscopo defuncto, alter archidiaconus ecclesie Parisiensis Albericus, procurante imprimis Odone, suffectus est. Philippus rex anno 1207 Odoni indulgit, ut 60 tantum libræ pro tallia ab hominibus Ecclesie Parisiensis solverentur, quando regalia in manus regias devenirent, declaravitque ex summa 240 librarum, quæ ultra prædictam post obitum Mauritiæ fuerat exacta, nullum deinceps episcopum vel Ecclesiam Parisiensem passuros detrimentum. Quædam adhuc hoc anno ordinavit pro ecclesia S. Germani de Derenciaco (41), et probavit donationem factam Sangermanensibus apud Bulenvillers a Milone, filio Theobaldi Cocherelli. Denique vigilantia illa pastoralis, quam super universum gregem suum exhibuit, maxime elucet in egregiis illis statutis, quæ non solum ad suæ dioceseos informationem, verum etiam ad totius Ecclesie utilitatem condidit duabus in synodis, quæ pluribus ad fidem ms. codicis S. Victoris Parisiensis nævis expurgata, typis edita sunt auctoritate Francisci de Harlai, Parisiensis archiepiscopi, an. 1674.

Quanti autem pro eximia sapientia Odonem faceret, satis aperte ostendit summus pontifex Innocentius III, cum plurima magni momenti negotia ad ipsius arbitrium remisit; verbi gratia cum eum una cum Michaele de Corbolio canonico Parisiensi iudicem fecit cujusdam controversiæ, quæ vertebatur inter Stephanum episcopum Tornacensem et Bernardum de Insula pro quadam præbenda ecclesie Tornacensis ipsi Bernardo a Cœlestino III concessa. Hunc etiam arbitrum constituit idem Innocentius inter Lingonensem episcopum et capitulum ipsius libro 1 Epistolarum decretalium, cap. *Cum olim*. Eidem dirigit caput 5, *ex parte de corpore vitiatiss*, ubi ait Michaelem presbyterum, qui lepræ vitandæ causa sibi virilia amputaverat, posse altari ministrare. Odoni adhuc committit inquisitionem et examen super vita et moribus electi Cameracensis eodem libro primo Decretalium. Epistola sic incipit: « Eam de discretione tua fiduciam obtinemus, ut si quando tibi committimus quæ ad honorem divinum et utilitatem ecclesiasticam pertinere noscuntur, gratia et timore postpositis satagas promovere. In hac parte nobis coadjutor existens, qui ex injunctæ servitutis officio secundum prophetam

debemus evellere et plantare quæ in ecclesia Dei

evellenda fuerint et plantanda. » Exstat tomo I *Anecd.*, col. 669, epistola Adami abbatis Persenniae ad Odonem Parisiensem episcopum scripta, quæ tota est de amore et humilitate. Sub finem gratias ei agit de charitate duabus pauperibus mulieribus tempore famis impensa. Legitur quoque tomo I *Ampliss. Collect.*, col. 1014, A. monachi (ejusdem fortasse Adami) ad Odonem epistola, quem arguit quod suæ diocesis presbyteris tallias imposuerit, aliaque nonnulla ei insinuat et exprobrat.

A adhuc matura, natus quippe annos 40 aut 42, sed laboribus fractus, viam universæ carnis ingressus est in Idus Julii, anno 1208, et quia ecclesie magna ex parte a decessore Mauritio constructæ quasi coronidem posuerat, multaque bona contulerat, velut ipsius fundator et benefactor in meditullio chori primus episcoporum Parisiensium sepultus est sub æneo sepulcro pontificis effigiem exhibentem, cum his versibus circum inscriptis:

*Quem cathedræ decoravit honor, quem sanguis avitus,
Quem morum gravitas, hic jacet Odo situs.*

*Præsulis hujus erat, quod habent hæc tempora raro,
Mens sincera, manus munda, pudica caro.*

Lenibus hic lenis, toga nudis, victus egenis.

*Vita fuit juvenis clara, probata senis,
B Bis sexcenteno Christi, quartoque bis anno,
Tredécimo Julii transiit Odo die.*

De eo Necrologium Parisiensis Ecclesie: « in idus Julii de domo Sanctæ Mariæ obiit dominus Odo de Soliaco, episcopus Parisiensis, qui dedit nobis stationem panis, vini et carnum in festo Pentecostes reddendam; instituitque ut natale sancti Stephani deinceps solemne celebraretur in ecclesia tantum Parisiensi; et ut singuli clerici, qui in missa responsum vel alleluia in organo triplo vel quadruplo decantarent, sex denarios annuatim perciperent super præpositura Parisiensi. Dedit et clericis chori, non vero canonicis, qui in Circumcisione Domini nocturnis intererunt, tres denarios; singulis autem pueris duos denarios in redditibus capitii percipiendos. Dedit insuper clericis matutinarum medietatem oblationum crucis, quæ proveniunt sexta feria in Passione Domini. Instituit item quod festum beati Bernardi Clarævallensis deinceps celebretur in dimidium duplum in Ecclesia Parisiensi ad xiiii. Kal. Septembris, et ad hoc assignavit decimam, quam emerat apud Buch. Præterea dedit unum modium bladi annuatim percipiendum in decima, quam habuit de pace Sancti Dionysii, ad faciendum mandatum per manum succentoris, qui ministrabit necessaria in mandato, et si quod fuerit residuum, erit succentoris. Dedit et unum pallium, duas cappas, unam casulam cum dalmatica et tunica e samicio, et albam paratam cum stola et manipulo parato et amictu, et missale ad servitium majoris altaris, et psalterium ad servitium chori, et bassamum cum crystallo, pallium paratum cum aurifrigio, librum ordinarium, sandalia et caligas et tapetum episcopale; insuper et imaginem beatæ virginis octo marcharum argenti ad reponendum sacrum succintorium. Statutum est autem a capitulo, quod ejus anniversarium solemniter ad majus altare celebraretur canonicis chorum tenentibus. Concessit autem capitulum sacerdotem altari sancti Stephani deservientem, quicumque fuerit, in distributione canonicis parem esse. »

Præclara quoque Odonis mentio est ad hunc

diem apud scriptores cœtaneos : in vetere Martyrologio dicitur benefactor singularis ecclesiæ, cujus vigilantia solers in gregis custodia facile deprehenditur ex sanctissimis constitutionibus, aliisque præceptis synodalibus de septem sacramentis. De eo chronicon Antissiodorense : « Odo Parisiensis episcopus obiit vir æmulator virtutis, et vitiorum egregius insectator, qui inter cætera bona quibus enituit, id habebat præcipuum, quod in beneficiis ecclesiasticis conferendis, non ad genus, non ad munus, non ad preces, sed ad mores scientiamque respiceret, nec nisi dignos ad dignitates ecclesiasticas promoveret : hinc est quod ejus studio Guillelmus ad Bituricensem, Gaufridus ad Turo-nensem, Albericus ad Remensem archiepiscopatum promoti sunt, quorum prior Caroliloci abbas existit, alii duo Parisienses archidiaconi sibi invicem successerunt, viri insignes ac timentes Deum,

A honestatisque ac justitiæ præcipui sectatores. Ipso præterea salagente ac suggerente actum est, ut dominus papa principes et populos per Gallias concitaret ad debellandam Albigensium hæreticorum perfidiam. » Legendus Stephanus epistola 218, ubi celebratur Odo a nobilitate generis, honestate, auctoritate dignitatis est et prudentia. Exstant ad eum Petri Blesensis epistolæ 160 et 227, præter eam de qua in superioribus. Ex his autem omnibus liquido constat quam temere Rigordus libro *De gestis Philippi Augusti*, et sanctus Antonius tomo XVII, cap. 9, scripserint Odonem a Mauritio decessore suo moribus et vita longe dissimilem fuisse, cum ab omnibus sui ævi scriptoribus inter celeberrimos, sapientissimos ac piissimos sui temporis antistites annumeretur. Quam bene hanc in rem observavit Antonius Pagi (42), scriptores quandoque calamo abuti et falsa narrare !

(42) Tom. IV, p. 715.

ODONIS DE SOLIACO

PARISIENSIS EPISCOPI

SYNODICÆ CONSTITUTIONES

(MANSI, *Concil.*, XXII, 675.)

In nomine sanctæ Trinitatis incipiunt prohibitiones et præcepta observanda ab omnibus sacerdotibus, data a venerabili Odone Parisiensi episcopo.

CAP. I. De modo et tempore celebrandi synodum. C

1. Fit Jovis in luce synodus quæ proxima Luca.
Lux Jovis hac replicat tertia Pascha sequens.

In principio synodi, antequam cantetur, *Veni, creator Spiritus*, quærat utrum præsentibus sint abbates et sacerdotes qui tenentur synodo interesse. Et hoc facto incipiat episcopus alta voce, *Veni creator*; quo finito dicantur orationes, his precibus præcedentibus, *Pater noster*; *Et ne nos, etc. Benedicamus Patrem, etc. Post partum, etc. Lætamini in Domino, etc. Fiat pax, etc. Dominus vobiscum, etc. Oratio, Omnipotens sempiternæ Deus, qui dedisti famulis tuis, etc. Actiones nostras, quæsumus, Domine, etc. Deus qui salutis æternæ, etc. Propitiare, quæsumus, Domine, nobis famulis tuis per sanctorum tuorum, quorum corpora vel reliquiæ in ecclesia præsentibus requiescunt, merita gloriosa, ut eorum pia intercessione ab omnibus semper protegamur adversis. Infirmi-tatem nostram, quæsumus, Domine, respice, etc. Deus a quo sancta desideria, etc. Per Dominum, etc. Finitis orationibus residebunt, et legetur lectio; qua lecta fiet sermo.*

(43) Id est, venam aperiri faciat quispiam ad sanguinem eliciendum prætextu morbi, ut forte criminis

CAP. II. De eodem.

1. Finito sermone, licentiabit episcopus laicos et scholares, et alios clericos qui non debent synodo interesse. Hoc facto, legantur præcepta synodi.

2. His expletis, dicantur capitula quæ sunt addenda, et in fine districtè præcipiatur ut serventur sacerdotibus. Deinde sequuntur preces pro necessitate locorum et personarum.

3. Districtè præcipitur sacerdotibus ut jejuni intrent synodum; in jejunio enim debet fieri et oratione.

4. Districtè præcipitur ut induti albis et stolis intrent sacerdotes synodum illam, quæ celebratur tempore paschali; illam vero quæ fit Septembri, superpelliciiis tantum et stolis.

5. Prohibetur sacerdotibus, ne causas adducant ad synodum, aut aliqua negotia quæ non pertinent ad quosdam, et ne sibi tunc minuatur (43), cum debent synodo interesse, prohibetur.

6. Præcipitur districtius, ut omnes presbyteri, maxime curam animarum habentes, veniant ad synodum, alicujus conscius absens synodo, contumaciæ non damnetur.